

Sygn. akt I C 578/20

PROTOKÓŁ

posiedzenia niejawnego

Dnia 8 stycznia 2021 r.

Sąd Rejonowy w Nowym Sączu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Grażyna Poręba

na posiedzeniu niejawnym rozpoznał sprawę z powództwa (...) S.A. z siedzibą w B.

przeciwko D. Z.

o zapłatę

Posiedzenie rozpoczęło o godz. 9.20 zakończono o godz. 9.30

Strony na posiedzenie nie stawiły się – niezawiadomione.

Sąd postanowił:

1) uznać sprawę za wyjaśnioną do rozstrzygnięcia,

2) na podstawie art. 15 zys² ustawy z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID -19 zamknąć rozprawę i wydać wyrok na posiedzenie niejawnym.

Przewodniczący:

Sygn. akt I C 578/20

Dnia 8 stycznia 2021r.

Sąd Rejonowy w Nowym Sączu I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Grażyna Poręba

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 8 stycznia 2021r. w N.

sprawy z powództwa z powództwa (...) S.A. z siedzibą w B.

przeciwko D. Z.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego D. Z. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w B. kwotę 19.050,43 zł. (dziewiętnaście tysięcy pięćdziesiąt 43/100) z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 18.948,99 zł.

(osiemnaście tysięcy dziewięćset czterdzieści osiem 99/100) od dnia 3 kwietnia 2020r. do dnia zapłaty i od kwoty 101,44 zł. (sto jeden 44/100) od dnia 16 kwietnia 2020r. do dnia zapłaty,

II. umarza postępowanie w zakresie kwoty 7.608 zł. (siedem tysięcy sześćset osiem),

III. w pozostałej części powództwo oddala,

IV. zasądza od pozwanego D. Z. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w B. kwotę 3.369,56 zł. (trzy tysiące trzysta sześćdziesiąt dziewięć 56/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 578/20

ZARZĄDZENIE

1. odnotować wyrok,

2. odpis wyroku doręczyć pełnomocnikowi powoda i pozwanemu z pouczeniem o sposobie i terminie złożenia wniosku o uzasadnienie i apelacji,

3. kal. 7 dni.

N. 8.01.2021r. Sędzia Grażyna Poręba

Sygn. akt I C 578/20

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 8 stycznia 2021r.

Powód (...) S.A. w B. w pozwie z dnia 16 kwietnia 2020r. domagał się zasądzenia od pozwanego D. Z. kwoty 47.353,44 zł. z odsetkami ustawowymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 3 kwietnia 2020r. oraz zwrotu kosztów procesu.

Poprzez podpisanie weksla pozwany zobowiązał się do zapłaty wskazanej wyżej kwoty w dniu 2 kwietnia 2020r. Powód wezwał pozwanego do wykupu weksla jednakże do chwili wniesienia pozwu strona pozwana nie dokonała żadnej wpłaty. Weksel został wystawiony na zabezpieczenie zwrotu całego zadłużenia z tytułu pożyczki nr (...) z dnia 24 stycznia 2019r. udzielonej przez powoda.

Pozwany D. Z. wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym. W sprzeciwie wskazał, że dokonał wpłat tytułem zaległych rat w kwocie 5.072 zł. oraz podał, że 5 maja 2020r. w biurze pozwanego w N. ustalili warunki spłaty zaległych rat i kontynuację spłaty kredytu. W związku z dokonaną wpłatą zaległych rat umowa w jego ocenie jest kontynuowana.

W piśmie z dnia 8 lipca 2020r. powód przyznał, że w toku sprawy pozwany zapłacił kwotę 7.608 zł. wobec czego w tym zakresie cofnął pozew ze zrzeczeniem się roszczenia.

Obecnie domaga się zasądzenia kwoty 39.745,44 zł. z umownymi odsetkami jak w pozwie. Powód wyjaśnił, że na zobowiązanie pozwanego składają się: pożyczka 25.000 zł., wynagrodzenie prowizyjne 22.271 zł., opłata przygotowawcza 129 zł., usługa (...) 2.600 zł., odsetki umowne 10.864 zł., W związku z powyższym całkowity koszt pożyczki wynosi 35.864 zł., łączna kwota zobowiązania w wysokości 60.864 zł. miała zostać spłacona w 48 ratach po 1.268 zł. miesięcznie. Umowa została wypowiedziana pismem z dnia 3 marca 2020r. w związku z zaległością w spłacie zobowiązania. Do dnia złożenia pozwu pozwany wpłacił kwotę 13.612 zł.

a wobec tego na tę chwilę powód miał roszczenie w kwocie 47.252 zł. stanowiącą sumę niespłaconych rat, oraz kwotę odsetek dziennych za opóźnienie spłat poszczególnych rat w kwocie 101,44 zł. W powołanym piśmie powód szczegółowo opisał zasady ustalania pozaodsetkowych kosztów pożyczki, oraz wskazał, że koszty te są zgodne z

obowiązującym prawem i nie przekraczają limitu określonego w art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim i ich naliczanie nie może być uznane za błędną lub niezgodną z prawem praktykę.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) S.A. w B. i D. Z. w dniu 22 stycznia 2019r. zawarli umowę pożyczki gotówkowej nr (...). Pozwanemu, jak brzmi literalnie treść umowy, udzielono pożyczki w kwocie 50.000 zł., na którą składały się całkowita kwota pożyczki 25.000 zł. i kredytowane koszty pożyczki w kwocie 25.000 zł. Na powyższe koszty pożyczki składały się opłata przygotowawcza 129 zł., wynagrodzenie prowizyjne 22,271 zł., wynagrodzenie z tytułu przyznania usługi (...) 2.600 zł., odsetki 10.864 zł. Oprocentowanie pożyczki wynosiło 9,97% rocznie, łączna suma całkowitego kosztu kredytu to kwota 35.864 zł. a całkowita kwota do zapłaty przez pożyczkobiorcę to 60.884 zł. Pożyczka została udzielona okres 48 miesięcy, wysokość raty wyniosła 1.268 zł. W razie opóźnienia w zapłacie pożyczkodawca mógł naliczać odsetki w wysokości odsetek maksymalnych.

Usługa (...) miała gwarantować jednorazowo w ciągu okresu kredytowania odroczenie spłaty dwóch rat lub obniżenie o 50 % czterech rat. Raty odroczone lub obniżone miały być płatne w dodatkowym okresie kredytowania maksymalnie do dwóch miesięcy. Zabezpieczeniem spłaty pożyczki był weksel własny in blanco.

Pismem z dnia 4 lutego 2020r. powód wezwał pozwanego do zapłaty zaległych dwóch rat w kwocie 1.604 zł. a po bezskuteczności wezwania pismem z dnia 3 marca 2020r. wypowiedział umowę pożyczki, wezwał do zapłaty kwoty 47.353,44 zł. i na taką kwotę wypełnił weksel in blanco.

Pozwany spłacił pożyczkę w kwocie 13.612 zł. a po wniesieniu pozwu kolejne 6 rat po 1.268 zł. czyli 7.608 zł., w sumie więc pozwany spłacił 21.220 zł.

/dowód: umowa pożyczki k. 15-19, harmonogram k. 20, wezwanie k. 52 wypowiedzenie k. 3, dowody spłaty k. 29-32, okoliczności bezsporne /

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie dokumentów przedłożonych przez powoda, które nie budzą wątpliwości sądu co do ich autentyczności. Na ich podstawie ustalono sposób i warunki zawarcia umowy, harmonogram spłat, fakt wypowiedzenia umowy. Sąd ustalił stan faktyczny także w oparciu o przedstawione przez pozwanego dowody spłaty części zobowiązania, te okoliczności zostały przyznane przez powoda.

Sąd nie dał wiary twierdzeniom pozwanego jakoby doszło do renegotjacji wypowiedzianej umowy pożyczki i jej ponownego zawarcia. Twierdzenia te są gołosłowne, nie poparte żadnym dowodem.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest uzasadnione częściowo.

Umowa pożyczki została zawarta z konsumentem w dniu 22 stycznia 2019r. W dacie zawarcia umowy obowiązywały przepisy ustawy o kredycie konsumenckim z 22 maja 2011r. Poza sporem pozostaje, że powód jest przedsiębiorcą zajmującym się prowadzeniem działalności gospodarczej m.in. w zakresie udzielania pożyczek gotówkowych a pozwany jest konsumentem.

Pozwany z tytułu zawartej umowy otrzymał pożyczkę w kwocie 25.000 zł a nie jak wskazuje umowa 50.000 zł., bezspornym jest, że na konto pozwanego przelano właśnie kwotę 25.000 zł., pozostała kwota to pozaodsetkowe koszty pożyczki: prowizja 22.271 zł., opłata przygotowawcza 129 zł., opłata za usługę (...) 2.600 zł. (łącznie 25.000 zł.), z czego wynika, że pożyczkodawca ustalił powyższe koszty na poziomie 100% kwoty samej pożyczki. Oprócz tego pożyczkobiorca miał uiszczać odsetki kapitałowe w wysokości 10.864 zł. W sumie zobowiązanie pozwanego to 60.864 zł. przy pożyczce 25.000 zł. udzielonej na okres czterech lat. Przepis art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim, który ma zastosowanie w przedmiotowej sprawie wprowadza sposób obliczenia maksymalnej wysokości pozaodsetkowych

kosztów kredytu, obliczanych według podanego przez ustawodawcę wzoru odnoszącego się do całkowitej kwoty kredytu, okresu spłaty wyrażonej w dniach i liczby dni w roku.

Tak określone warunki udzielenia pożyczki konsumentowi nie są sprzeczne z przepisem art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim w brzmieniu obowiązującym w dacie zawarcia umowy bowiem stosując zawarty w przepisie wzór obliczenia wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu koszty te mogły wynosić około 36.000 zł.

Nie ulega jednak wątpliwości, iż sąd może a nawet powinien dokonywać oceny postanowień umów podlegających przepisom z zakresu stosunków konsumenckich, pod względem ich zgodności z prawem, w szczególności ich oceny z punktu widzenia przepisu art. 385¹ § 1 k.c., a więc zgodności z dobrymi obyczajami i zasadami współzycia społecznego o ile postanowienia te nie były indywidualnie uzgadniane przez strony i nie dotyczą postanowień określających główne świadczenia stron.

Zgodnie z treścią art. 385¹ § 1 zd. 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszają jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Zatem, jak wynika z powyższego do uznania postanowienia umownego za klauzulę niedozwoloną inaczej abuzywną, oprócz przesłanki braku indywidualnego uzgodnienia postanowień umownych, spełniony musi być warunek ukształtowania praw i obowiązków konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami czyli godzący w równowagę stron i przez to rażąco naruszający interes konsumenta czyniąc jego pozycję, w sposób niesprawiedliwy niekorzystną w stosunku do kontrahenta.

To, że przepisy ustawy określają maksymalne pozaodsetkowe koszty kredytu konsumenckiego, nie oznacza, że w każdym przypadku naliczanie ich będzie uczciwe. Ocenic to zawsze może sąd, biorąc pod uwagę konkretną sytuację, i wskazać że opłaty pobierane przez kredytodawcę są wygórowane a realny koszt udzielenia pożyczki był o wiele niższy.

W przedmiotowej sprawie spełniona została przesłanka braku indywidualnych negocjacji co do postanowień umowy określających wysokość pozaodsetkowych kosztów pożyczki, które to postanowienia nie dotyczą świadczenia głównego, a w ocenie sądu zapisy dotyczące ogólnie pozaodsetkowych kosztów pożyczki podzielone na trzy pozycje a w szczególności wynagrodzenie prowizyjne i usługa (...) były częściowo lub całościowo sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszały interes konsumenta o tyle, że zostały ustalone w nadmiernie wygórowanej wysokości.

Oczywiście należy zauważyć, że obowiązujące przepisy pozwalają na swobodne kształtowanie umów w ramach bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa i zasad współzycia społecznego. Nie ulega wątpliwości, że dozwolone jest pobieranie przez pożyczkodawcę opłat i prowizji w związku z udzieleniem pożyczki, niezależnie od przewidzianych w umowie odsetek kapitałowych, o takich kosztach kredytu/pożyczki mowa jest wprost w ustawie z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim. Niewątpliwie z jednej strony kredytodawca ponosi wydatki i ryzyko związane z udzieleniem kredytu, z drugiej strony konsument ma świadomość obowiązku ponoszenia dodatkowych opłat związanych z udzieleniem kredytu. Jest to suma wszystkich kosztów np. prowizji dla pośredników, podatków, a także odsetek. Przedsiębiorca nie ma oczywiście obowiązku wyszczególniania charakteru każdej usługi świadczonej w zamian za poza odsetkowe koszty (prowizję, opłatę przygotowawczą), niemniej jednak aby spełnić wymóg przejrzystości umowy zawieranej z konsumentem, musi zaistnieć sytuacja, w której charakter faktycznie świadczonych usług da się w sposób racjonalny zrozumieć lub wywieść z całej umowy. Ponadto konsument musi być w stanie sprawdzić, czy te różne koszty lub usługi, za które stanowią one zapłatę, nie nakładają się na siebie (wyrok (...) z 3 września 2020r. C-84/19).

W przedmiotowej umowie pożyczki nie ma ani definicji ani wyjaśnienia jakim wydatkom służą pobierane od pożyczkobiorcy koszty w postaci prowizji i opłaty przygotowawczej, potocznie rozumiejąc te słowa należy oczywiście przyjąć, że są to: wynagrodzenie za udzielenie pożyczki i opłata za czynności przygotowawcze do zawarcia umowy, niemniej aby ocenić czy mamy do czynienia z adekwatnością kosztów do wydatków pożyczkodawcy choć w przybliżeniu winien określić charakter owych wydatków.

Powód dopiero w piśmie procesowym z dnia 8 lipca 2020r. przedstawił szczegółową analizę i charakter poszczególnych kosztów.

Odnosząc się do prowizji to nie sposób zgodzić się z twierdzeniem powoda, iż jest ono składową świadczenia głównego. W ramach umowy kredytu kredytodawca zobowiązuje się udostępnić kredytobiorcy określoną kwotę pieniężną zaś kredytobiorca spłacać te kwotę w określonych terminach i zazwyczaj z odsetkami. Tutaj świadczeniem głównym było udzielenie pożyczki w kwocie 25.000 zł. nie zaś 50.000 zł. Powód sam zresztą wskazał, że prowizja to pozaodsetkowy koszt, na który składa się kilka pozycji: podatek dochodowy od osób prawnych w wysokości 19% od sumy kosztów pozaodsetkowych, wynagrodzenie za pośrednictwo na rzecz doradcy finansowego – 5% od całkowitej kwoty do zapłaty, koszt pozyskania kapitału obciążony stopą zwrotu w wysokości 8,9%. Tak przedstawione przez powoda koszty stanowiące prowizję dają się obliczyć i w niniejszej sprawie stanowią kwotę 10.018,20 zł. (19% z 25.000 zł. czyli 4.750 zł. plus 5% z 60.864 zł. czyli 3.043,20 zł. plus 8,9% z 25.000 zł. czyli 2.225 zł., łącznie 10.018,20 zł.).

Oplata przygotowawcza, jak wyjaśnia powód, to koszt przygotowania umowy, zgromadzenia koniecznych dokumentów, dokonania weryfikacji zdolności kredytowej pożyczkobiorcy, uruchomienia środków i w umowie nie jest ona wygórowana bo wynosi 129 zł.

Usługa (...) to jedyny koszt, który został zdefiniowany w umowie, ma ona umożliwić odroczenie spłaty dwóch rat lub obniżenie do 50 % czterech rat, które mogą zostać spłacone w wydłużonym okresie spłaty nie dłużej jednak niż do dwóch miesięcy. Z tego tytułu pożyczkobiorca miał uiścić opłatę w wysokości 2.600 zł. W tym wypadku jakkolwiek umowa definiuje charakter i cel kosztu, to w ocenie sądu jest ona niezgodna z zasadami współzycia społecznego i dobrymi obyczajami. Pożyczkodawca nakłada bowiem na pożyczkobiorcę obowiązek dodatkowej zapłaty kwoty stanowiącej sumę dwóch rat, zatem trudno przyjąć, iż usługa ta jest korzystna dla pożyczkobiorcy, dodatkowo mając na uwadze powszechność stosowania tej usługi w umowach zawieranych z powodem, wątpliwym jest jej dobrowolność oraz właśnie w przypadku pozwanego, który w chwili wezwania do zapłaty przed wypowiedzeniem umowy zalegał z zapłatą kwoty nie przekraczającej sumę dwóch rat zasadnym jest pytanie o faktyczną możliwość skorzystania z powyższej usługi.

Kolejną kwestią jest ocena zasadności żądania powoda obejmującego zapłatę odsetek kapitałowych za cały okres trwania umowy, pomimo, że umowa ta została wypowiedziana pismem z dnia 4 marca 2020r. z 30 dniowym okresem wypowiedzenia. Powód żąda zapłaty kwoty 10.864 zł. tytułem odsetek za cały okres trwania umowy podczas gdy do rozwiązania umowy należne odsetki umowne kapitałowe wynosiły 5.021,79 zł. (obliczenie na podstawie harmonogramu za okres do 1.04.2020r. – k. 20).

W związku z powyższym roszczenie powoda z uwagi na naruszenie zasad współzycia społecznego, dobrych obyczajów podlega częściowemu oddaleniu a zobowiązanie pozwanego przedstawia się następująco: pożyczka 25.000 zł., opłata przygotowawczą 129 zł., prowizja 10.018,20 zł., odsetki umowne 5.021,79 zł. czyli łącznie 40.168,99 zł. a biorąc pod uwagę spłatę przed wniesieniem pozwu 13.612 zł. i w trakcie procesu kwoty 7.608 zł. do zapłaty pozostaje kwota 18.948,99 zł. plus skapitalizowane odsetki za okres do 2 kwietnia 2020r. – 101,44 zł. czyli kwota 19.050,43 zł. którą sąd zasądził w punkcie I wyroku z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych od kwoty 18.948,99 zł. od dnia następnego po kapitalizacji i od zaległych odsetek od chwili wniesienia pozwu. W punkcie II postępowanie zostało umorzone w związku z cofnięciem pozwu w zakresie kwoty 7.608 zł. i w pozostałej części powództwo podlegało oddaleniu

z przyczyny przedstawionych w uzasadnieniu wyroku.

Odnośnie kosztów procesu sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. Powód wygrał proces

w około 56 %, (kwota zasądzona plus kwota spłacona przez pozwanego w trakcie procesu czyli łącznie 26.658,43 zł.), poniósł koszty procesu w wysokości 5.985 zł. (opłata od pozwu 2.368 zł., koszt zastępstwa procesowego 3.600 zł., opłata od pełnomocnictwa 17 zł.), pozwany jest zobowiązany wobec tego do zwrotu powodowi kwoty 3.369,56 zł.

Sędzia

ZARZĄDZENIE

1/ odnotować uzasadnienie,

2/ odpis wyroku i uzasadnienia doręczyć pełn. powoda i pozwanemu,

3/ kal. 14 dni.

N. dnia 12 lutego 2021r.

Sędzia.